

Fullmäktige 20.04.2026

Fråga om vikariearrangemang i skolor

Beredning och upplysningar:
Kilkki Hanna
Kotiniemi Kari
Reimars Mia
Turunen Tero
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Mia Nores m.fl. fråga 23.2.2026 om vikariearrangemang i skolor och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Mia Nores och 30 andra ledamöter lämnade 23.2.2026 en fråga där de ställer följande frågor om vikariearrangemang i skolor:

Vi svarar på ledamöternas frågor enligt följande:

Hur följs lärarnas frånvaro och vikariearrangemangen på stadsnivå upp i Esbo?

På vilket sätt följer staden vikariatens längd, frekvens och kontinuitet i elevgrupperna?

Frånvaron indelas i kortvarig frånvaro, det vill säga kortare än sex dagar (20 579 kortvariga lärarvikariat år 2025, 2 741 olika personer) och långvarig frånvaro, det vill säga längre än sex dagar (2 990 långvariga lärarvikariat år 2025, 1 868 olika personer).

Esbo stads sektor för fostran och lärande rapporterar inte systematiskt hälsorelaterad frånvaro bland olika yrkesgrupper, till exempel lärare. Den hälsorelaterade frånvaron bland alla yrkesgrupper följs upp enligt sektor och resultatenhet i stadens rapport om arbetsförmågan.

Vikariatens varaktighet, frekvens och kontinuitet följs inte upp på sektornivå. De närmaste cheferna i skolorna följer kontinuerligt hur länge frånvaro varar och hur ofta den upprepas. Personaldatasystemet ger påminnelser och de närmaste cheferna för handledande diskussioner om arbetsförmågan med berörda personer som har hälsorelaterad frånvaro. Hälsorelaterad frånvaro omfattar förutom sjukfrånvaro även olycksfall i arbetet och rehabilitering.

Hur har man i vikariearrangemangen beaktat elevernas bästa och undervisningens pedagogiska kontinuitet?

Resultatenheterna inom sektorn för fostran och lärande och de enskilda skolorna ansvarar för de praktiska vikariearrangemangen. Skolorna har olika förfaranden för vikarier. Målet är att förutse frånvaro och vikariearrangemang, så att elevernas bästa och undervisningens pedagogiska kontinuitet säkerställs. När frånvaron är känd på förhand strävar skolan efter att ordna en vikarie som är så kompetent som möjligt och lämplig för den aktuella elevgruppen. Skolan kan också anlita egen personal i vikariearrangemangen, och då behövs ingen utomstående vikarie. Utomstående vikarier skaffas via Kuntarekrys vikarierekrytering eller via skolans lista över vikarier.

2. Hur kan vikariearrangemangen bättre beakta lärarens kompetens och behörighet?

Finns det i de nuvarande förfarandena mekanismer som garanterar att behöriga lärare prioriteras?

Nuvarande förfarande vid långvariga vikariat

Målet är att hitta personer som uppfyller behörighetsvillkoren för alla uppgifter som lärare för viss tid. Rektorn får anställa en sökande som saknar behörighet till ett anställningsförhållande som varar mer än sex månader endast om ingen sökande uppfyller behörighetsvillkoren eller om en sökande som uppfyller behörighetsvillkoren inte är lämplig för tjänsten på basis av intervjun eller stadens tidigare erfarenheter.

I rekryteringsanvisningen för sektorn för fostran och lärande konstateras det att rektorn vid långvariga vikariearrangemang direkt kan anställa en person som uppfyller behörighetsvillkoren. Då behöver uppgiften som lärare för viss tid inte annonseras offentligt. En visstidsanställning kan besättas utan offentlig annonsering för högst ett år. Om det inte finns en behörig person som kan anställas direkt är målet att för alla läraruppgifter hitta en person som uppfyller behörighetsvillkoren. Befattningen ledigförklaras i Kuntarekry genom offentlig annonsering.

Med stöd av tjänsteinnehavarlagen och 23 § 1 mom. i förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet kan en person som har fyllt 18 år och som saknar behörighet förordnas att temporärt ge undervisning för högst 6 månader, om personen har tillräcklig utbildning och den skicklighet som uppgiften förutsätter, och för 6–12 månader, om personen har tillräcklig utbildning och den skicklighet som uppgiften förutsätter och om det vid utfärdandet av förordnandet inte finns tillgång till personer som uppfyller behörighetsvillkoren för uppgiften eller om det finns något annat särskilt skäl till det.

Lärvikarien kan antingen vara en utomstående person eller en tjänsteinnehavare eller arbetstagare som är anställd hos kommunen. Vikarien kan också anställas för andra uppgifter medan den frånvarande tjänsteinnehavarens uppgifter sköts genom intern omfördelning av uppgifterna. Behovet av nyanställning för ett vikariat ska dock bero på en tjänsteinnehavares frånvaro. En vikarie får anställas genast efter att den ordinarie tjänsteinnehavaren beviljats tjänstledighet. Vid beslut om anställning av en vikarie ska rektorn beakta skolans verksamhet, när tjänstledigheten infaller och den ekonomiska situationen. Vid långa tjänstledigheter kan en vikarie i regel anställas för hela den tid för vilken den ordinarie läraren har beviljats tjänstledighet.

Vid plötsliga och kortvariga vikariat tas som vikarie den lämpligaste av de personer som finns tillgängliga.

Stadens rekryteringstjänster använder Kuntarekrys vikarierekryteringstjänst för att rekrytera vikarier för finsk grundläggande utbildning. I tjänsten för skolorna in sina vikariebehov och letar efter en lämplig vikarie i en vikariebank. Dessutom innehåller systemet en inhopparkalender och SMS-sökning. SMS-sökningen skickar uppgifter om ett vikariat till en viss grupp och den är avsedd att användas för de kortaste och mest brådskande vikariebehoven. Inhopparkalendern är en funktion som är avsedd för vikarier i arbetssökarvyn och den är avsedd för längre och mindre brådskande vikariat. Skolorna använder vikarierekryteringen i liten grad.

Dessutom har sektorn för fostran och lärande tillsammans med skolorna satt sig in i lärarvikariatjänsten inom Seures personaltjänster, som uppger antalet vikariat, deras längd och hur de inriktas till olika skolor. I processen kontrolleras vikariens behörighet och andra nödvändiga handlingar. Systemet gör det också möjligt att använda en så kallad favoritpool för vikarier. Kunden kan alltid i första hand föreslå arbetsskift till vikarierna i denna favoritpool. Vikarierna i den är bekanta för personalen och känner till skolans förfaringssätt sedan tidigare.

Vilka åtgärder har undervisningsväsendet vidtagit eller ämnar vidta för att säkerställa att undervisningen enligt läroplanen genomförs under vikariaten?

Undervisningen enligt läroplanen säkerställs genom inskolning av vikarier. Vikarierna har tillgång till samma undervisningsmaterial som den ordinarie personalen. Skolorna har grundläggande anvisningar för lärarvikariat. Dessutom finns det mappar där man hittar till exempel klassens elevlistor, lärarens anvisningar, säkerhetsanvisningar och läsordningar.

När det gäller vikariearrangemangen spelar rektorerna, skolsekreterarna och skolans lärare en viktig roll i inskolningen och stödet till undervisningen.

3. Hur säkerställer staden vikariatens pedagogiska kvalitet?

Vikariatens pedagogiska kvalitet säkerställs genom att man skaffar en vikarie som är den lämpligaste av de tillgängliga personerna. Övrig personal vid skolan handleder och stöder de vikarier som kommer till skolan. De närmaste cheferna följer på olika sätt hur vikariaten fungerar.

Har skolorna tillgång till gemensamma läroplansbaserade reservmaterial för vikariat?

Hur säkerställs det att man under vikariaten inte tillgriper förfaranden som strider mot läroplanen eller som är problematiska med tanke på upphovsrättslagen?

Vikarierna har tillgång till samma undervisningsmaterial som den ordinarie personalen i skolan. Dessutom finns det i andra hand reservmaterial som följer upphovsrättslagen.

Dessutom ser man till att vikarierna följer upphovsrättslagen genom inskolning.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 30.3.2026 § 107

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Merja Narvo-Akkola

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Mia Nores m.fl. fråga 23.2.2026 om vikariearrangemang i skolor och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys koulujen sijaisjärjestelyistä

För kännedom